

**Udkast til referat fra for møde i Vildtforvaltningsrådet torsdag
d. 28. marts 2019 kl. 10-14.30 i mødesal C, Slotholmsgade 12,
1216 København K**

Fra Vildtforvaltningsrådet deltog:

Jan Eriksen	(formand)
Henrik Bertelsen,	Landbrug & Fødevarer (næstformand)
Frederik Lüttichau,	Landbrug & Fødevarer
Egon Østergaard,	Dansk Ornitologisk Forening
Birgitte Heje Larsen,	Dyrenes Beskyttelse
Flemming Torp,	Friluftsrådet
Niels Iuel Reventlow,	Dansk Skovforening
Claus Lind Christensen,	Danmarks Jægerforbund
Ella Maria Bisschop-Larsen,	Danmarks Naturfredningsforening

Fra Aarhus Universitet deltog:

Jesper Madsen

Fra Miljøstyrelsen deltog:

Kontorchef Anne-Marie Vægter Rasmussen
Funktionsleder Jens Skovager Østergaard

Fra Miljø- og Fødevareministeriet deltog:

Kontorchef Isabelle Navarro Vinten
Teamleder Mette Rask Jensen
Studentermedhjælper Louise M. Hertz Madsen

Ved punkt 8 deltog:

Bo Håkansson, Danmarks Naturfredningsforening

Bilag

1. Godkendelse af dagsorden

2019-01-01

Dagsordenen blev godkendt med følgende bemærkninger:

Flemming Torp meddelte at han havde et punkt til orientering under evt. fra udsætningsudvalget.

2. Evaluering af jagttider

2019-01-02

Resumé:

Henrik Bertelsen orienterede fra møde i jagttidsgruppen d. 1. februar 2019 og fremlagde de foreløbige indstillinger, herunder et forslag om udvidelse af kommissoriet med fløjlsand, havlit, edderfugl, vildkanin og blichøne. Jagttidsgruppen har også drøftet et problem vedrørende jagt på sædgæs, da der findes to arter, hvor tajgasædgåsen er fredet og tundrasædgåsen har jagttid. Jægerne indberetter nedlagt sædgæs også i egne, hvor der ikke er jagttid på arten. Hvis der fortsat skal være jagttid på sædgæs, så skal der kigges på dette problem. Det er i gruppen blevet besluttet ikke at tage diskussionen om rødlisten op igen, og det ønskes, at jagttidsforhandlingerne har en mere fast cyklus.

Drøftelse:

Jan Eriksen noterede sig at rødlisten er opfattet som rådgivende, samt at der er et ønske om at tilføje yderligere nogle arter til listen over arter, der evalueres. Der er desuden et ønske om, at hjortevildt bliver lagt over i hjortevildtsgruppen. JE bemærkede, at alle er enige om at have så få rettelser som muligt på jagttider, men at evaluering efter to år er en god ventil mellem jagttidsforhandlingerne hvert fjerde år. JE mindede om, at det er ministeren, der træffer afgørelsen om hvornår der skal ændres i jagttiderne.

Claus Lind Christensen bakkede op om jagttidsforhandlinger efter fire år og evaluering af arter i nødvendigt omfang efter to år. CLC tilføjede, at det er den ekstra runde på dåvildt i år, der har været frustrerende. CLC påpegede, at begrebet key concept hører til fuglene, og at der for pattedyr bør anvendes ”yngletider” som begreb. CLC orienterede om, at Danmarks Jægerforbund er i gang med at skabe opmærksomhed på problemet med de to arter af sædgæs. CLC mente ikke, at havlit, fløjlsand og edderfugl skal evalueres nu, da der ikke er nyt for arterne.

Jens Skovager Østergaard orienterede om at edderfugl er blevet oplistet i AEWA ved den senest COP i december, og at det dermed kræver en forvaltningsplan for at kunne have jagttid på edderfugl. Der er internationale forvaltningsplaner for havlit og fløjlsand, planen for fløjlsand blev vedtaget på seneste COP og dermed siden sidste jagttidsforhandling. Der er endnu ikke forvaltningsplan for edderfugl. Danmark har taget forbehold ved oplistningen. JSØ orienterede desuden om, at finnerne har tilkendegivet, at de ønsker en forvaltningsplan for edderfugl.

Claus Lind Christensen bemærkede at, Danmarks Jægerforbund skubber på for at skaffe penge til at udarbejde en forvaltningsplan for edderfugl på nordisk niveau, og DJ har inviteret en række nordvesteuropæiske jægere på besøg i maj med dette formål.

Jan Eriksen konkluderede, at jagttidsgruppen jf. kommissoriet kan tage nye arter op. Den endelige beslutning ligger herefter i VFR.

3. Lokale jagttider for dåvildt

2019-01-03

2019-01-04

2019-01-05

(eftersendes)

Resumé:

Som opfølgning på ministerens beslutning, som er udmeldt til VFR i brev af 16. januar 2019, om fremtidig forvaltning af dåvildt havde den nationale hjortevildtgruppe fremsendt indstilling om lokale jagttider for dåvildt på baggrund af indstillinger fra de regionale hjortevildtgrupper. **Jan Eriksen** opsummerede indstillingerne fra de regionale hjortevildtgrupper samt at den nationale hjortevildtgruppe fastholder indstillingerne, der hvor de regionale grupper var enige. Den regionale hjortevildtsgruppe fra Bornholm har en ny indstilling, mens Fyn, Sønderjylland og Djursland ikke var enige i indstillingerne. Hertil bemærkede JE, at ved uenighed om ny indstilling falder man tilbage på den gældende jagttid.

Drøftelse:

Birgitte Heje Larsen bemærkede, at det burde være sådan, at det først er muligt at skyde en hjort, når man har skudt en hind.

Claus Lind Christensen orienterede om, at Danmarks Jægerforbund havde haft udfordringer med den korte frist.

Isabelle Navarro Vinten kvitterede for indstillingerne og for den effektive indsats, der er lagt i både den nationale og de regionale hjortegrupper, så der er blevet leveret indstillinger med meget kort frist. INV orienterede om, at ministeriet nu vil indarbejde indstillingerne om lokale jagttider sammen med de øvrige elementer i forvaltningsplanen for dåvildt i jagttidsbekendtgørelsen og udsætningsbekendtgørelsen, og at bekendtgørelserne forventes at komme i offentlig høring omkring 1. maj.

4. Jagttegnsmidler til naturforvaltning

2019-01-06

2019-01-07

2019-01-08

2019-01-09

Resumé:

Jan Eriksen introducerede punktet med et kort oplæg om historikken om jagttegnsmidlerne til naturforvaltning, som blev etableret fra jagtåret 2003/2004, hvor jagttegnsafgiften blev hævet med 100 kr. Midlerne blev allokeret til naturforvaltningsprojekter, og i 2005 blev det såkaldte 'Kriteriepapir' om anvendelse af de 100 kr. udarbejdet af det daværende Naturforvaltningsudvalg og anbefalet til Miljøministeriet. JE konstaterede, at Miljø- og Fødevareministeriet nu har sat gang i en evaluering af jagttegnsmidlerne til naturforvaltning for en ny 10-årig periode. VFR har i denne forbindelse mulighed for at spille ind med idéer til en mulig ændring af anvendelsen. **Isabelle Navarro Vinten** supplerede med at baggrunden for beslutningen om igangsætning af evalueringen er dels at kriteriepapiret har en 10 årig sigtelinje, dels at Danmarks Jægerforening har henvendt sig til ministeriet med forslag til en anden anvendelse af midlerne. Ministeriet har haft en toleddet tilgang til evalueringen ved først at kortlægge den hidtidige anvendelse og efterfølgende udarbejde et idékatalog med mulige nye indsatser. Midlerne har i perioden 2003-2017 været med til at skabe nye levesteder og bedre sammenhæng mellem ny og gammel natur gennem Naturstyrelsens udmøntning af bevillingen til naturforvaltning. Midlerne har resulteret i 7 større

jagt- og vildtprojekter, ca. 2300 mindre vådområder og søer samt bidraget til etablering af knap 3.500 ha nye skovlandskaber med den statslige skovrejsning. INV tilføjede, at Miljøstyrelsen har udarbejdet et idekatalog til hvordan man kunne bruge pengene fremover, og at ministeren ønsker at høre VFR's anbefaling til de konkrete forslag inden det besluttes, hvordan midlerne bruges konkret.

Anne-Marie Vægter Rasmussen præsenterede idekataloget, hvor det er forudsat, at det overordnede formål stadig er det, der er beskrevet i jagt- og vildtforvaltningsloven, og at der fortsat afsættes 100 kr. pr. jagttegn. Indsætterne i idekataloget er ikke prioriterede, og der lægges op til en evaluering efter syv år for at se på behovet for justeringer. AMVR tilføjede, at hver pulje skal have en vis størrelse så det administrativt giver mening, og at tilskudsordningerne administreres af Miljøstyrelsen. Idékatalogets forslag til indsatsområder er tilskud til jagt- og vildtforvaltningsprojekter, tilskud til levestedsforbedringer, tilskud til mindre forskningsprojekter, og overførsel af pulje til Naturstyrelsens generelle skovrejsningsindsats.

Drøftelse:

Flere af rådets medlemmer bemærkede at det var uklart hvorvidt bilaget fra Danmarks Jægerforbund var en gældende aftale eller et udkast. **Jan Eriksen** beklagede forvirringen og tog bemærkningen til efterretning.

Egon Østergaard spurgte, om Naturforvaltningsudvalget stadig er fungerende, da det er i den kontekst kriteriepapiret er blevet til. EØ savner en kvittering fra ministeriet om arbejdet i udvalget og information om hvorvidt udvalget stadig findes.

Claus Lind Christensen kommenterede det oplæg, som er vedlagt fra Danmarks Jægerforbund. CLC noterede sig at formålet med midlerne retter sig mod flere arter end de jagtbare, men pointerede også, at aftalen tidligere var rettet mod jagt og jægerne. CLC bemærkede, at tiltag bør målrettes både våde og tørre levesteder i det åbne land, samt at skovrejsning ikke er blandt jægerens ønske. CLC tilføjede at midlerne bør målrettes levesteder, hvorfor indsats som projektpuljen, der ikke direkte har dette formål, bør finde midler et andet sted, mens markvildtsindsatsen bør høre til i denne pulje.

Frederik Lüttichau fandt det positivt, at der foreslås tilskudsordninger, der ligestiller statslige og private lodsejere, og henledte opmærksomheden på, at der også findes andre skovrejsningsordninger. FL udtrykte respekt for, at midlerne er fiskale, men foreslog, at tage midlerne til Naturstyrelsen ud af drøftelsen, hvis ministeriet ønsker, at nogle af midlerne skal gå til den statslige skovrejsning. FL tilføjede, at det klart bør fremgå, at tilskudsprojekterne skal være praktiske og give god mening at udføre for lodsejeren.

Niels Iuel Reventlow var enig i, at statslig skovrejsning er en indsats for sig selv og ikke hører til blandt disse midler, og tilføjede, at midlerne bør kunne søges til skovrejsning med særlige naturforbedrende tiltag. NIR henledte opmærksomheden på, at udfordringen med tilskudsprojekter ofte er den efterfølgende drift, hvilket kan afholde nogle fra at søge.

Birgitte Heje Larsen udtrykte tilfredshed over at projektpuljen er med i forslaget, så det kan blive muligt at fortsætte puljen, når de opsparede midler er opbrugt.

Henrik Bertelsen var enig i at statslig skovrejsning bør tages ud af denne pulje. HB spurgte, om forslag to kun er målrettet medlemmer i et markvildtslaug, og om hvad de omtalte marknaturplaner er. HB bemærkede, at der tidligere har været en ordning for bilag IV arter i Landdistriktsprogrammet og tilføjede, at det er problematisk at give tilskud til drift, da det skal kontrolleres i hele tilskudsperioden, at den drift, der ydes tilskud til, også udføres.

Egon Østergaard opfordrede til at VFR får mulighed for at drøfte papiret endnu engang, og bemærkede desuden, at der bør være mere fokus på biodiversitet end på skovrejsning. EØ spurgte, om der er gjort tanker om fordelingen af midler til arealer og til projekter.

Ella Maria Bisschop-Larsen spurgte, om lystfiskerne tilsvarende har mulighed for at rådgive om anvendelse af fisketegnsmidlerne. EMBL bifaldt det bredere formål end blot jagtformål, men savner et mere nutidigt perspektiv på biodiversitet, og at biodiversitet nævnes mere bredt i papiret. EMBL spurgte, hvordan effekten af indsatserne på biodiversiteten vil blive målt, og var enig i, at skovrejsning bør lægges sammen med øvrige skovordninger og skovrejsningspuljer.

Flemming Torp udtrykte tilfredshed med, at VFR har fået disse papirer, og er enig i, at skovrejsning ikke hører til her, da tingene ikke bør blandes sammen. FT efterspurgte konkrete eksempler på, hvad midlerne kan anvendes til, og at formålet beskrives lidt bredere, så biodiversitet også indgår. FT understregede, at der ikke kan gives tilskud til biotoplanejendomme. FT savnede overblik over, hvordan pengene kan fordeles, og opfordrede til, at de indkomne bemærkninger sammen med Danmarks Jægerforbunds forslag samles i et nyt papir. FT spurgte, om administrationen af jagttegn finansieres af den samlede jagttegnspulje, hvilket **Anne-Marie Vægter Rasmussen** kunne bekræfte.

Jan Eriksen konkluderede at der er stor enighed om aspektet med skovrejsning, men mindede om, at punktet er til drøftelse, hvorfor VFR ikke kommer med en samlet indstilling. JE tilføjede, at jagttegnsmidlerne er et fiskalt instrument, som VFR med denne drøftelse har fået indflydelse på, og spurgte ministeriet om tidsperspektivet og om muligheden for at få punktet på igen ved et senere møde.

Isabelle Navarro Vinten tilkendegav, at rådets ønske om muligheden for en fornyet drøftelse på et senere møde kunne imødekommes, da der ikke er sat en egentlig tidsfrist for arbejdet. INV noterede sig, at det kunne konstateres at der fra de fleste blev sat spørgsmålstegn ved, at der fremover anvendes midler til skovrejsning, og tilføjede, at en ny anvendelse af midlerne vil have stor betydning for Naturstyrelsens økonomi.

Jan Eriksen foreslog at medlemmerne nu har til den 30. april 2019 til at komme med bemærkninger. Herefter har ministeriet mulighed for at komme med et nyt forslag til mødet d. 20. juni 2019, hvor der i givet fald vil være en kort proces.

Der var opbakning til denne proces.

Frokost kl. 12.00-12.30

5. Målsætning for forvaltningsplan for ulv

Resumé:

Jan Eriksen orienterede om, at det ved december mødet blev aftalt, at VFR skulle drøfte målsætning om forvaltning af ulv, inden der bliver nedsat en ny ulvegruppe, og pointerede, at det er afgørende at VFR giver sig god tid til at få skabt den rigtige ramme for forvaltningsplanen. JE har været i kontakt med DCE, som har udarbejdet et notat om den adaptive forvaltningsmodel, der kan anvendes som oplæg til en forvaltningsmodel. **Jesper Madsen** redegjorde for den adaptive forvaltningsmodel, hvor forvaltningstiltagene tilpasses, efterhånden som man gør sig erfaringer. Det første skridt er at formulere, hvor det egentlige problem ligger, og først derefter kan man gå videre med målsætninger. Først en overordnet strategisk målsætning og efterfølgende konkrete målsætninger, som man kan måle på. JM forklarede, at det er målsætningerne, der sætter rammerne for handlingerne, samt at det er vigtigt, at overvågningsprogrammet er på plads på forhånd, så ambitionsniveauet er sikret.

Drøftelse:

Frederik Lüttichau henstillede til respekt om, at en landmand grundlæggende ønsker at passe på sine dyr og ikke føler, at de bliver taget alvorligt, når de gør en indsats for at passe på udegående dyr og samtidig er "vært" for ulven i en kortere eller længere periode. FL tilføjede, at det er nødvendigt at arbejde med et anderledes beredskab overfor problemulve, hvor det fx kan være en central ekspert der tager sig af afskydningen, så det ikke er jægere eller landmænd, der har lov til at skyde ulvene. FL mente, at gunstig bevaringsstatus er udgangspunktet og grundlaget for forvaltningsplanen, men balancerne inden for denne ramme skal VFR have afklaret som en del af diskussionen om målsætninger.

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede at en forvaltningsplan skal give svar på, hvad vi gør, når der er ulv i Danmark, og mente, at den strategiske målsætning skal afspejle de forpligtigelser, vi har i medfør af habitatdirektivets artikel 16 om gunstig bevaringsstatus. EMBL tilføjede, at håndtering af frygten hos landmændene mere hører til i forvaltningsplanen som konkrete formål, og påpegede, at en forvaltningsplan bør holdes inden for den nugældende juridiske ramme og fortolkning af denne uden at tage ønsker med i selve planen.

Flemming Torp understregede vigtigheden af, at der bruges tid på problemformuleringen, og at der bliver afsat midler til overvågning og den løbende tilpasning, da erfaringen viser at en adaptiv forvaltningsplan koster mere end traditionelle forvaltningsmodeller. FT bemærkede, at adaptiv forvaltning indebærer arbejdet med at ændre den juridiske ramme, og muligheden for hurtigt at kunne reagere på ændringer. FT spurgte, om formanden har overvejet om DCE's viden og kompetencer kan bruges i drøftelserne om adaptiv forvaltning.

Jesper Madsen svarede, at DCE ikke forholder sig til målsætninger, da det er politiske spørgsmål om samfundets værdier, som VFR skal definere. JM pegede på, at der er vigtig at få skilt diskussion om problemformulering og målsætninger ad og få følelser og fakta skilt ad. Først ved konsekvensvurderinger, overvågning og evaluering kommer videnskaben ind.

Niels Iuel Reventlow bemærkede, at det med en konfliktart som ulven er vigtigt at vi i Danmark får talt hinanden sammen og ikke fra hinanden, så vi kan få løst konflikten, og tilføjede, at alle kan google sig til fakta, som de mener er sandt.

Jan Eriksen anerkender, at den rejste problemstilling fra Landbrug & Fødevarer om frygten for ikke at blive taget alvorlig er vigtig. JE henledte opmærksomheden på, at der sker noget i disse spørgsmål om forvaltning af ulv i vores nabolande, og ser gerne dialog over grænserne. JE sammenfattede, at forudsætningen for at VFR får en vellykket proces om en ny forvaltningsplan for ulv er god dialog, og at VFR ikke splittes i spørgsmålet om ulven. VFR kan godt være enige og finde en fælles problemformulering, og det er vigtigt, at der er VFR selv, der formulerer problemformuleringen. Herefter kan DCE bidrage med en vurdering af om problemformuleringen kan danne ramme for en adaptiv forvaltningsplan. JE forventer at komme med et bud på en problemformulering til næste møde.

6. Ulvehybrider (MST)

2019-01-10

2019-01-11

Resumé:

Anne-Marie Vægter Rasmussen orienterede om det fremsendte materiale, og om konklusionen i materialet, at danske ulve kommer fra den centraleuropæiske bestand. Materialet fra DCE beskriver, at det er meget omfattende at finde ud af hvornår hunde-dna er kommet ind i den centraleuropæiske ulvebestand, og selv hvis der blev lavet undersøgelser, som kræver et meget stort tilgængeligt dna-materiale fra både hund og ulv, er resultatet meget usikkert. Der vil være en vis mængde fælles DNA i hunde og ulve, da de er opstået af samme genpulje. AMVR tilføjede, at Miljøstyrelsen har fået et tredje notat fra DCE om den nedskudte ulv. Notatets konklusion er, at denne ulv var en del af den centraleuropæiske ulvebestand.

Drøftelse:

Henrik Bertelsen kvitterede for en fin gennemgang i materialet, der giver klarhed over spørgsmålet om hybrider, og tilføjede, at der går rigtig mange rygter, som det nu er muligt at svare på.

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede, at det er vigtigt at det bliver sagt, at det er ulve, selvom der kan være en lille procentdel hunde-dna indblandet.

Birgitte Heje Larsen bemærkede, at naturen ikke kan passes ned i kasser og heller ikke består af 100 % rene arter.

Jan Eriksen konkludere, at VFR har fået besvaret spørgsmålet om hybridulve tilfredsstillende, og at materialet viser, at den danske bestand er så ren som den

centraleuropæiske bestand kan være. Derudover viser erfaringen var udlandet, at når der finder hybridisering sted, så bliver det opdaget og individerne bliver elimineret.

Henrik Bertelsen bemærkede, at afvigende udseende, DNA og adfærd indgår i konklusionen, og at normalt vil ulve og hunde ikke være sammen.

Frederik Lüttichau fortalte, at han har oplevet vilde hunde i kobler samt at disse normalt ikke befinder sig sammen med ulve, og bemærkede, at det er vigtigt at skelne mellem ny hybridisering og den oprindelige indblanding.

Egon Østergaard bemærkede, at det vil være værdifuldt at have en konklusion fra VFR om ulvehybrider.

Niel Iuel Reventlow nævnte, at det er vigtigt at VFR konkluderer at hybrider bliver elimineret, og tilføjede, at det har vist sig at mange angreb er fra hunde og ikke ulve.

Jan Eriksen konkluderede at Vildtforvaltningsrådet vurderer det videnskabelige materiale fremlagt ved Vildtforvaltningsrådets møde d. 28. marts 2019 således, at de danske ulve er en del af den centraleuropæiske bestand og dermed ikke hybrider. Når der i udlandet har fundet en hybridisering sted, er det erfaringen, at hybriderne bliver elimineret, og dermed ikke indgår i bestanden.

Der var opbakning til denne konklusion fra hele VFR.

7. Ændring af reglerne for jagtprøven

2019-01-12

Resumé:

Flemming Torp fremlagde jagtprøvegruppen indstillinger om at jagtprøverne til hagl-, riffel-, og buejagt adskilles, at der indføres prøveforløb, hvor der afgives skud i forskellige skydestillinger, og at der sker en forenkling af adgang til prøveforløb. Derudover indstilles der til at gruppen fortsætter, da der stadig er nogle udfordringer ved prøveforløbet.

Drøftelse

Jens Skovager Østergaard supplerede med, at det vil være et to-trins forløb, så der vil være en tidsmæssig forskydning mellem implementeringen af de to forenklingselementer. Adskillelsen af skydeprøverne kan være klar fra nytår, hvorimod regelforenkling af prøveperioderne tidligst kan træde i kraft fra juli 2020, da det kræver større omlægninger i jagtportalen.

Claus Lind Christensen påpegede, at det vigtige er at uddanne jægerne og ikke gøre prøveforløbet unødvendigt svært, men det er folk i systemet opmærksomme på.

Isabelle Navarro Vinten kvitterede for indstillingerne og forventer at bekendtgørelserne kommer i høring i efteråret og med forventet ikrafttrædelse d. 1. januar 2019.

8. Odder-forvaltningsprojekt på Sjælland v. Bo Håkansson **2019-01-13**
2019-01-14
2019-01-15
2019-01-16

Resumé:

Danmarks Naturfredningsforening har tidligere med opbakning fra Vildtforvaltningsrådet gennemført et forsøgsprojekt med translokation af få jyske oddere til Sjælland med henblik på afklaring af muligheder og udfordringer. **Bo Håkansson** redegjorde for baggrunden for et muligt translokationsprojekt af oddere fra Jylland, hvor odderen har gunstig bevaringsstatus, til Sjælland hvor der har en stærk ugunstig bevaringsstatus. I 2017 fandt man spor efter oddere igen på Sjælland, men det er efter den etablerede projektgruppes vurdering ikke muligt at vende udviklingen uden at tilføre dyr fra Jylland.

Der er nu etableret en projektgruppe, som har bedt DCE om at lave et notat om Sjælland og Lolland Falsters egnethed som levested. Konklusionen er at der absolut er basis for en levedygtig bestand. IUCN Danmarks formand har på DNs anmodning vurderet notatet om forholdet til IUCNs kriterier for translokationer, og er ikke uenig i konklusionerne. Der vil på denne baggrund blive sendt en ansøgning til Miljøstyrelsen om tilladelser og dispensationer til at indbringe og udsætte oddere. Fonde ansøges om økonomisk støtte til projektet. Hvis der opnås tilladelse til udsætning, vil der blive opført en ny karantænefacilitet til opbevaring af dyrene indtil de kan udsættes. Da der ikke længere er behov for at følge de enkelte dyr, men blot bestanden, tænkes dyrene ikke GPS-mærkede. Projektgruppen vil anmode DCE om hjælp med en udsætningsplan og monitoringsplan samt med spørgsmålet om hvordan man kan følge bestandens udvikling. Efter projektets afslutning vil overvågningen blive overdraget til NOVANA. BH kunne desuden orientere om at de har inviteret sportsfiskerne ind i projektet for at imødekomme mulige konflikter. Andre interessenter er velkomne.

Drøftelse:

Jan Eriksen mindede om, at det er et orienteringspunkt, men spørgsmål er velkomne, og spurgte, om der er en høringsfase inden ministeriet træffer beslutning om at give tilladelse til projektet. VFR har tidligere givet udtalelser om translokation af fx ræve og kirkeuglen. JE refererede fra en henvendelse til VFR fra Jane Nordstrand med anmodning om, at Vildtforvaltningsrådet foranlediger, at Danmarks Naturfredningsforening og andre ikke får en tilladelse til at indfange de jyske oddere, da ingen kender den danske odderbestands størrelse.

Egon Østergaard kvitterede for et meget fint materiale, og spurgte Miljøstyrelsen om, hvorvidt der er en konkret og direkte forpligtelse til at genoprette gunstig bevaringsstatus for dele af Danmark som fx Sjælland. EØ bemærkede at, der er en meget lav bestand på Sjælland, men mente ikke, at det er et uoverstigeligt problem at odderen kan sprede sig fra Fyn eller Sverige. Dansk Ornitologisk Forening går generelt ikke ind for translokation. EØ spurgte om det ikke bør undersøge om de svenske oddere er mere egnede til udsætning på Sjælland end oddere fra Jylland.

Ella Maria Bisschop-Larsen kommenterede at henvendelsen fra Jane Nordstrand ikke bør være en del af diskussionen, da det ikke er vigtigt, hvem der driver projektet, men nærmere om projektet er relevant.

Birgitte Heje Larsen påpegede, at hvis det skal give mening, skal man undersøge om der er faunapassager og stopriste.

Flemming Torp bemærkede, at der er levesteder til odderen på Sjælland, da det var en af forudsætningerne for at VFR sagde ja til projektet. FT bemærkede, at brugen af stopriste kan være en forudsætning for at gå i gang og for at projektet lykkes.

Niels Iuel Reventlow bemærkede at der i 2017 er konstateret spor igen og vandmiljøet er blevet bedre, hvilket tyder på at odderen kan udvikle sig selv.

Frederik Lüttichau bemærkede at translokation af oddere kan have konsekvenser for erhvervs- og rekreative aktiviteter, og savner, at de mulige konsekvenser ved odderens tilstedeværelse bliver behandlet mere indgående.

Bo Håkansson svarede, at odderen er generalist og spiser alle typer af fisk uanset vandløbets kvalitet og tilføjede, at levestederne er til stede, så det er svært at få øje på hvorfor bestanden ikke er gået frem, når samme forvaltningstiltag som i Jylland er gennemført på Sjælland. BH understregede som svar til Birgitte Heje Larsen og Flemming Torp, at det er en forudsætning, at der er eller etableres faunapassager i områderne samt at stop riste anvendes.

Henrik Bertelsen så ikke de store bekymringer i projektet, og tilføjede, at odderen ikke er en kontroversiel art.

Birgitte Heje Larsen bemærkede at Dyrenes Beskyttelse primært interesserer sig for om karantænefacilitet giver ordentlige betingelser til odderne, og spurgte ind til om der er et problem med de fældetyper, der bruges til minkbekæmpelse. Til det sidste svarede **Jan Eriksen**, at det ikke er muligt for odderen at gå i en minkfælde, hvis det er den rigtige type, der anvendes.

Flemming Torp spurgte, om projektet kan få konsekvenser i forhold til de rekreative muligheder i for eksempel Susåen og bemærkede, at friluftslivet er reguleret ved en bekendtgørelse.

Bo Håkansson noterede sig, at VFR gerne vil inddrages igen, og svarede, at planerne om translokation af ræv til Bornholm er en helt anden situation, da den ikke er truet, ræv er ikke omfattet af EU forpligtelser om at opnå gunstig bevaringsstatus. Odder på Sjælland er en truet bestand, og det handler om at sikre gunstige bevaringsstatus i de to kontinentalzoner, Danmark er inddelt i, hvor oddere har ugunstig bevaringsstatus i den kontinentale zone, mens den er gunstig i den atlantiske zone. BH bemærkede, at man skal tage den genetiske autenticitet alvorligt: Paradokset er at den genetiske autenticitet vil forsvinde, hvis de sjællandske oddere uddør. Man bør notere sig at DCE jf det fremsendte notat har fundet 3 "haplotyper" i den danske odderbestand, hvoraf den ene type forekommer både i Jylland og på Sjælland. Der kan udsættes oddere flere steder på Sjælland, og her skal udsætningsplanen fra DCE sikre det sker på de rigtige lokaliteter og i den rigtige rækkefølge. BH svarede Egon Østergaard, at DCE netop ikke finder det sandsynligt, at der kommer oddere fra hverken Fyn eller Sverige i et betydende omfang, samt at der i brakvand og saltvand på Sjælland ikke været påbud om at benytte stopriste. BH svarede Flemming Torp, at

odder primært er nataktiv, og der er ikke viden om, at odderen vil blive forstyrret af rekreative aktiviteter. Derfor ses ingen reelle konflikter med rekreative interesser og der vil ikke som følge af eventuel translokation blive foreslået begrænsninger i hverken jagt, kanosejlads, lystfiskeri osv. BH opfordrede til, at Jane Nordstrands reference til tidligere referater fra VFR-møder ses i sammenhæng med afrapporteringen af projektet, og at det aktuelle projekt ikke alene er et DN- projekt, men projektgruppen har mange andre interessenter og projektdeltagere, herunder kommuner, forskere fra KU med flere.

Ella Maria Bisschop-Larsen opsummerede, at Danmarks Naturfredningsforening ville have været tilbageholdende med at gå videre, hvis VFR havde haft forbehold, hvilket der ikke lyder til at være. På denne baggrund forventer DN at gå videre med en ansøgning til Miljøstyrelsen og i gang med at søge fondsmidler.

Anne-Marie Vægter Rasmussen forklarede, at der er en generel forpligtelse i at sørge for gunstig bevaringsstatus i de to biogeografiske zoner Danmark indgår i. Danmark er ikke forpligtet til at foretage translokation, da man kan bevare på mange forskellige måder.

9. Meddelelser

- Kriterier for regulering af spættet og gråsæl

Anne-Marie Vægter Rasmussen orienterede om, at vildtskadebekendtgørelsen blev ændret sidste år, så det er muligt at give reguleringstilladelse til spættet sæl ved pressede fiskebestande i vandløb. Miljøstyrelsen har indgået en aftale med DCE om et forskningsprojekt, der skal belyse skaderne fra sæler på fiskebestande, og om der er mulige afværgeforanstaltninger som alternativer til regulering. Miljøstyrelsen har ligeledes indledt et samarbejde med Limfjordsrådet om indsamling af observationer af sæler. AMVR redegjorde for, at der er indkommet ansøgninger til regulering, og der er givet to tilladelser knyttet til Karup Å. En til en enkelt lodsejer og en til en lystfiskerforening. Reguleringen har virket afskrækkende, da antallet af sæler er faldet, men det er lykkedes DCE at mærke 6 sæler. Efterfølgende er der givet en ny reguleringstilladelse. Der er derimod ikke givet tilladelser til regulering af sæler i Lindeborg Å og Lerkenborg Å, da der ikke har været observationer af sæler af nyere dato i disse å-systemer. Det vil hver gang være en konkret vurdering om der er en sårbar fiskebestand og om der er sæler der gør skade.

Ella Maria Bisschop-Larsen refererede fra sælarbejdsgruppen, hvor der også er givet en fin status.

Birgitte Heje Larsen spurgte til om der er data fra de mærkede sæler. Hertil svarede **Jesper Madsen**, at der endnu ikke er data, der viser at de mærkede dyr er gået op i åerne.

- Opgørelse af reguleringstilladelser

2019-01-17

Egon Østergaard roste oversigten fra september 2017 om regulerede arter i lufthavne, og efterspurgte en tilsvarende oversigt for 2018, så det er muligt at følge data fra lufthavnene løbende. EØ spurgte til tallet for stormmåger, til tilladelsen til

regulering af hættemåge, og han undrede sig over indberetningen af kronvildt, hvor der er data under ”reder”. Hertil svarede **Jens Skovager Østergaard** at indberetningen for kronvildt med ”reder” har noget at gøre med måder det bliver indberettet og i stedet drejer sig om kalve, og at der er en fejl i data for stormmåger, hvor der skal stå 757 reguleringer i stedet for 10757 reguleringer.

Flemming Torp spurgte, om der er nogen forklaring på, at der generelt er faldende tal. Hertil svarede **Jens Skovager Østergaard** svarede, at det kan være et udtryk for udsving i bestande, eller det kan være et udtryk for en ændret praksis eller ændret jægeradfærd.

Birgitte Heje Larsen spurgte, hvorfor der er givet tilladelse til regulering af mink og mårhund. Hertil svarede **Jens Skovager Østergaard** at det kan være dispensationer til at regulere mårhund fra køretøj eller til at regulere mink hele døgnet.

- Status vedr. forvaltningsplan for mink, mårhund og vaskebjørn

Isabelle Navarro Vinten orienterede om status for forvaltningsplanen, og at der stadig er elementer, der er uafklarede, samt at der har været et ønske om at skærpe rammen for forvaltningsplaner generelt, hvilken også kommer til gælde for denne forvaltningsplan. INV udtrykte en forventning om, at forvaltningsplanen er sendt i offentlig høring således, at VFR kan drøfte forvaltningsplanen på mødet i juni, og understregede, at organisationerne er velkomne med egne høringssvar i høringsperioden.

Jan Eriksen bemærkede, at det flugter med, hvordan rådet har arbejdet med andre forvaltningsplaner.

Ella Maria Bisschop-Larsen orienterede om, at baggrunden for at Danmarks Naturfredningsforening har ønsket punktet på dagsordenen blandt andet er en henvendelse vedrørende regulering på foderpladser i yngletiden i et EU fuglebeskyttelsesområde.

Claus Lind Christensen fortalte, at Danmarks Jægerforbund er tæt på at lande en aftale med Miljøstyrelsen for 2019, men at DJ havde ønsket at lave en aftale på længere sigt med forvaltningsplanen som udgangspunkt, så det er muligt at se en helhedsaftale for både Danmarks Jægerforbunds indsats og indsatsen for jægerne.

Isabelle Navarro Vinten præciserede, at der er tale om to forskellige spor, hvor samarbejdsaftalen mellem DJ og MST er et spor, som omfatter undervisning og rådgivning af jægere, og forvaltningsplanen et andet spor, hvor den frivillige indsats gennem jægerne vil være central.

- Status for Artsforvaltningsstrategi

Isabelle Navarro Vinten orientere om, at det under den tidligere minister blev besluttet, at Miljø- og Fødevareministeriet skulle arbejde videre med at udvikle den nationale strategi for artsforvaltning, som SR-regeringen igangsatte, men som blev sat

i bero på grund af det sidste folketingsvalg. Status er, at ministeriet i januar har haft en række møder med Danmarks Naturfredningsforening, Landbrug & Fødevarer, KL og Skovforeningen om indholdet af en sådan strategi. I lyset af interessenternes tilbagemeldinger, vil ministeriet se på strategien igen.

Ella Maria Bisschop-Larsen bemærkede, at to partier i øjeblikket arbejder for en høring i Miljø- og Fødevareudvalget, og efterspurgte, at VFR forholder sig til artsforvaltningsplanen.

- FN's verdensmål og jagttider. (Opfølgning fra sidste møde)

Isabelle Navarro Vinten orienterede om, at regeringen med handlingsplanen for implementering af verdensmålene lægger op til, at ny dansk lovgivning fremover vurderes i forhold til verdensmålene. Det fremgår af handlingsplanen, at der vil blive udarbejdet en konkret model for vurdering af lovforslag mv. i forhold til verdensmålene. Handlingsplanen indeholder derudover blandt andet et afsnit om miljø og klima, hvori der indgår en målsætning om at standse tilbagegangen i biodiversiteten, og at indikatoren herfor er bevaringsstatus for habitatnaturtyper og arter. Et væsentligt element i forhold til at bidrage til at standse tilbagegangen i biodiversiteten er implementering af EU's naturdirektiver. Vi har udpeget en række værdifulde naturområder som Natura 2000 områder, hvor en aktiv naturforvaltning bidrager til at beskytte og forbedre levesteder for truede arter, omfattet af natura 2000 direktiverne. Det gælder bl.a. en række trækfugle og ynglefugle. Jagttider i Danmark fastsættes på baggrund af faglige vurderinger fra Aarhus Universitet om blandt andet jagtens indflydelse på bestanden. Herigennem sikrer vi, at jagten er bæredygtig og ikke er til skade for den samlede bestandsudvikling af fx rødlistede arter.

Birgitte Heje Larsen spurgte konkret til mål nr. 15.5, hvortil **Isabelle Navarro Vinten** svarede at Danmark bidrager til denne del af verdensmålene med implementeringen af naturdirektiverne. Der foreligger endnu ikke en konkret model for vurdering af lovforslag mv. i forhold til verdensmålene, og det er Finansministeriet, der sidder for bordenden for det samlede indsats fra Danmark.

Flemming Torp refererede fra en høring i Folketinget om FN's verdensmål, og til en liste med de enkelte ministeriers arbejdsområder inden for opfyldelsen af verdensmålene.

10. Kommende møder

2019-01-18

Resumé:

Jan Eriksen fremlagde de planlagte emner for de kommende møder.

Til drøftelse

Egon Østergaard noterede sig at der er planlagt en status for rovfugle, og udtrykte ønske om, at det punkt kommer på hvert år til december.

Ella Maria Bisschop-Larsen ønskede en status for vildtreservatgruppens fremdrift til brug for mødet i juni.

Claus Lind Christensen vil gerne give status for markvildtet på juni-mødet, da der har været møde i markvildtgruppen på det tidspunkt.

Henrik Bertelsen ønskede at orientere fra projektet om kirkeuglen ved mødet i december.

Jan Eriksen refererede fra et besøg på Klelund som forberedelse til mødet i september.

11. Evt.

Flemming Torp orienterede fra udsætningsudvalget vedr. andeudsætnings påvirkning af søers næringsstofindhold. Udvalget har drøftet med DCE om de projekter der er foreslået vil give de ønskede informationer som beslutningsgrundlag. På mødet i juni vender udvalget tilbage, og vil gerne på dagsordenen til det møde.

Anne-Marie Vægter Rasmussen orienterede om overvågningen af ulv. Der er observeret et ulvepar, som består af en af hunhvalpene fra kullet i 2017 og en indvandret han fra Tyskland. Det gamle par er ikke observeret længe og formodes at være døde.

Flemming Torp spurgte til status for GPS-overvågningen. Hertil svarede **Anne-Marie Vægter Rasmussen**, at DCE har sat fælder op, men der er endnu ikke fanget nogen ulve.

Jan Eriksen orienterede om at Vildtforvaltningsrådet er inviteret af Løvenholmfonden til en lukket konference om jordbrug og hjortevildt, og at formanden vender tilbage med forslag om deltagere, når der er et overblik over de øvrige inviterede organisationer.

Niels Iuel Reventlow orienterede om, at han ved den kommende generalforsamling i Dansk Skovforening ikke genopstiller som formand og benyttede lejligheden til at takke for spændende og underholdende møder. **Jan Eriksen** takkede NIR for indsatsen.